

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
14.10.2010

4

Diabetologická péče ve Zlínském kraji v roce 2009

Diabetology care in the Zlinsky Region in 2009

Souhrn

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje podává přehled o počtu diabetologických ordinací a jejich personálním zabezpečení, počtu ošetření-vyšetření, počtu léčených pacientů, komplikací provázejících onemocnění a o léčbě. V roce 2009 se s diabetem léčilo 59 032 pacientů, což představuje 999 na 10 tisíc obyvatel. Proti roku 2008 je to o 1 399 léčených pacientů více.

Summary

Information on health service in the Zlinsky region presents the survey about the numbers of diabetologist's consultation rooms and their personnel garniture, numbers of treatments-examinations, number of treated patients, complications incident the illnesses and therapy. There were in 2009 the number of patients treated for diabetes 59 032, 999 per ten thousand inhabitant. This is about 1 399 treated patients more than in 2008.

Diabetes mellitus patří k závažným rizikovým faktorům kardiovaskulárních onemocnění, která jsou dlouhodobě nejčastější příčinou úmrtí v zemích evropského regionu.

Podkladem pro zpracování informace je roční výkaz o činnosti oboru diabetologie, který vyplňuje každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, ve zdravotnických zařízeních všech zřizovatelů. Výkaz dále vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé, která diabetiky aktivně léčí. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování v České republice, který byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Formulář výkazu a pokyny pro vyplnění pro aktuální rok jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [Výkazy]. Počet obyvatel pro výpočet ukazatelů byl získán z dostupných zdrojů ČSÚ.

Zpravodajskou povinnost mělo 25 diabetologických ordinací, vyplněný výkaz odevzdalo 24 zpravodajských jednotek, tj. 96 %. Z výkazů vyplněných praktickými lékaři pro dospělé vyplynulo, že z 284 ordinací praktických lékařů pro dospělé se jich podílelo na aktivní léčbě diabetiků 63, tj. 22 %.

Péči o diabetiky zajišťovalo v kraji 21,18 lékařů a 24,89 zdravotnických pracovníků s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD), uvádí se průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních. Proti roku 2008 se počet odborných diabetologických ordinací zvýšil o tři a počet lékařů vzrostl o 1,07, počet ZPBD se v podstatě nezměnil.

Během roku bylo provedeno 168 tisíc ošetření a v průměru připadlo v kraji na jeden úvazek lékaře 7 952 ošetření (ČR 6 367), v okresech to bylo od 4 735 ošetření v okrese Uherské Hradiště až po 13 305 ošetření v okrese Kroměříž. Zvýšení počtu ošetření o dvě procenta proti roku 2008 bylo způsobeno nárůstem diabetiků léčených v kraji.

Ke konci roku se s diabetem léčilo 59 032 osob, z toho 95 % v diabetologických ordinacích a 5 % u praktických lékařů pro dospělé. Ženy tvoří přes polovinu léčených osob; na 10 tisíc žen v kraji připadlo 1 096 léčených diabetiček (ČR 784), na 10 tisíc mužů 896 léčených diabetiků (ČR 706). Nově diagnostikovaná onemocnění se podílela na celkovém počtu léčených mužů i žen téměř 7 %. Na 10 tisíc osob podle pohlaví bylo nově přijato k léčbě 71 žen (ČR 59) a 61 mužů (ČR 58), nejvíce v okrese Zlín, 105 žen a 81 mužů. Z evidovaných diabetiků zemřelo v kraji v průběhu roku 844 žen a 734 mužů.

Lékaři diabetologové a praktičtí lékaři pro dospělé léčili 3 748 pacientů s diabetem I. typu (E10), 54 737 pacientů s diabetem II. typu (E11) a 547 pacientů se sekundárním diabetem (E13). Abnormální test glukozové tolerance (R73.0) byl zjištěn u 6 881 osob.

Z celkového počtu léčených diabetiků byla celá čtvrtina postižena některou ze sledovaných diabetických komplikací. Diabetická nefropatie činila 27 % všech komplikací a trpělo jí v kraji 4 045 léčených osob. Diabetická retinopatie komplikovala základní onemocnění 6 626 osobám a podílela se tak na komplikacích 45 %. Slepota bylo postiženo 117 osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytla u 4 181 osob a tvořila 28 % všech komplikací. Jedná se o syndrom se závažným narušením tkání nohy v důsledku porušení cévního zásobování a jeho konečným následkem může být amputace, která postihla 549 léčených osob, tj. 13 % z výskytu diabetické nohy. Komplikace se vyskytly u 61 % osob s diabetem I. typu, u 23 % osob s diabetem II. typu a u 11 % osob se sekundárním diabetem.

Zastoupení jednotlivých druhů léčby diabetu je u obou pohlaví téměř totožné, a to jak v kraji, tak v celé ČR. Jen dietou bylo léčeno 39 % žen a 35 % mužů, perorální antidiabetika užívalo 37 % žen a 41 % mužů, inzulín byl aplikován 14 % žen a 16 % mužů. Z pacientů léčených inzulínem stačila jedna až dvě dávky denně 39 % žen a 41 % mužů, tři a více dávek bylo nutných pro 60 % žen a 59 % mužů, inzulínová pumpa byla nezbytná pro půl procenta žen i mužů léčených inzulínem. Kombinovanou léčbu inzulínem a perorálními antidiabetiky podstoupilo 10 % žen a 8 % mužů.

S diagnózou diabetes mellitus I. typu (E10) se léčilo 29 dětí do 14 let a 18 mladistvých ve věku 15-19 let, všichni v odborných diabetologických ordinacích. Všem léčeným dětem a mladistvým byl aplikován inzulín, 38 potřebovalo tři a více dávek denně, 9 používalo inzulínovou pumpu.

Zpracovala: Anna Šenková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Brno
Stará 25, 602 00 Brno
telefon: 545 425 357
e-mail: senkova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počet ošetření

Území	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ²⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Kroměříž	12	2,75	3,17	36 589	13 305
Uherské Hradiště	22	5,95	5,10	28 173	4 735
Vsetín	19	4,00	4,00	26 158	6 540
Zlín	34	8,48	12,62	77 497	9 139
Zlínský kraj	87	21,18	24,89	168 417	7 952
ČR	2 688	333,14	373,30	2 121 121	6 367

Personální zajištění a počet ošetření v kraji v letech 2006–2009

Rok	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ⁵⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Zlínský kraj 2006	79	19,76	25,54	154 195	7 803
Zlínský kraj 2007	83	17,58	24,20	158 672	9 026
Zlínský kraj 2008	84	20,11	24,90	165 367	8 223
Zlínský kraj 2009	87	21,18	24,89	168 417	7 952

¹⁾ Diabetologické ordinace a ordinace PL poskytující diabetologickou péči, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

²⁾ Průměrný roční přepočtený počet - pouze pracovníci v odborných diabetologických ordinacích, vč. smluvních.
Nejsou zahrnuty úvazky praktických lékařů pro dospělé léčící diabetiky

³⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

⁴⁾ Ošetření - vyšetření provedená pouze v odborných diabetologických ordinacích

⁵⁾ Rok 2009 a 2008 průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem včetně smluvních, rok 2007 a 2006 přepočtený počet pracovníků včetně smluvních se stavem k 31.12.

Počet léčených diabetiků k 31.12.

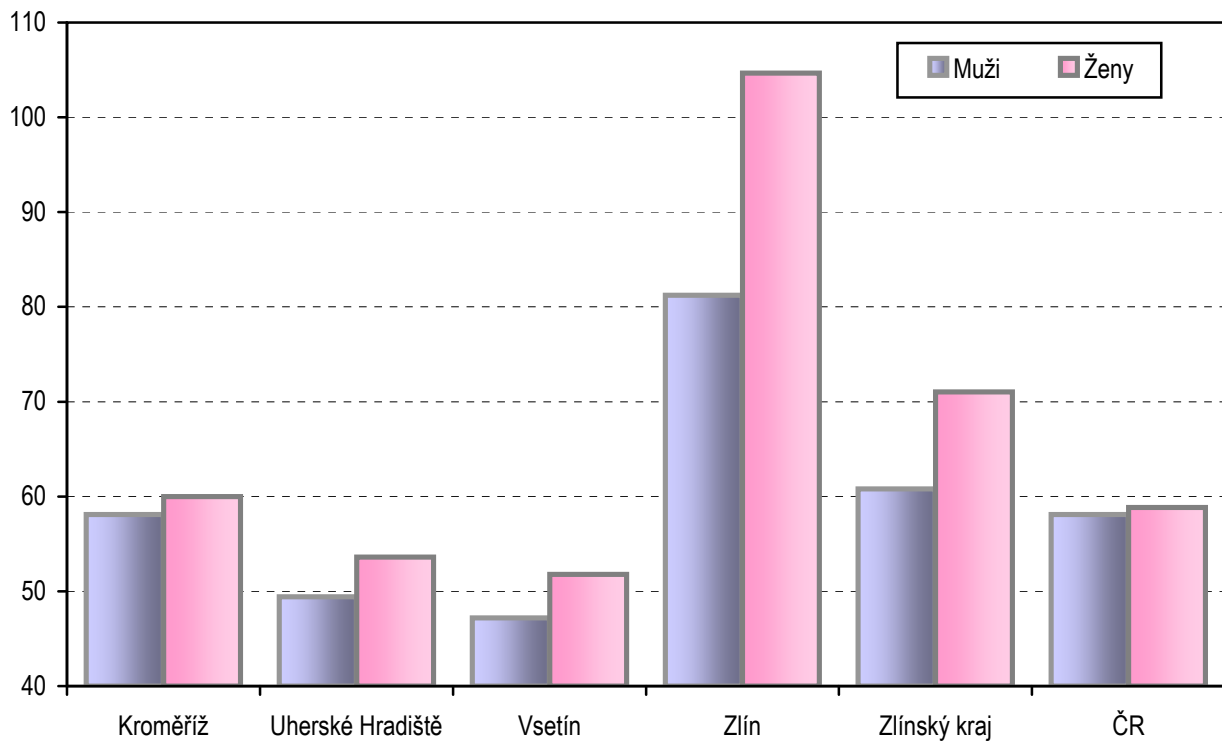
Území	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Kroměříž	8 977	44,7	55,3	5,6	638	48,0	52,0
Uherské Hradiště	12 162	46,5	53,5	2,0	745	46,8	53,2
Vsetín	13 216	45,6	54,4	6,8	722	46,7	53,3
Zlín	24 677	41,1	58,9	4,6	1 800	42,3	57,7
Zlínský kraj	59 032	43,8	56,2	4,7	3 905	44,9	55,1
ČR	783 321	46,5	53,5	15,7	61 357	48,8	51,2

Počet léčených diabetiků v kraji k 31.12. v letech 2006–2009

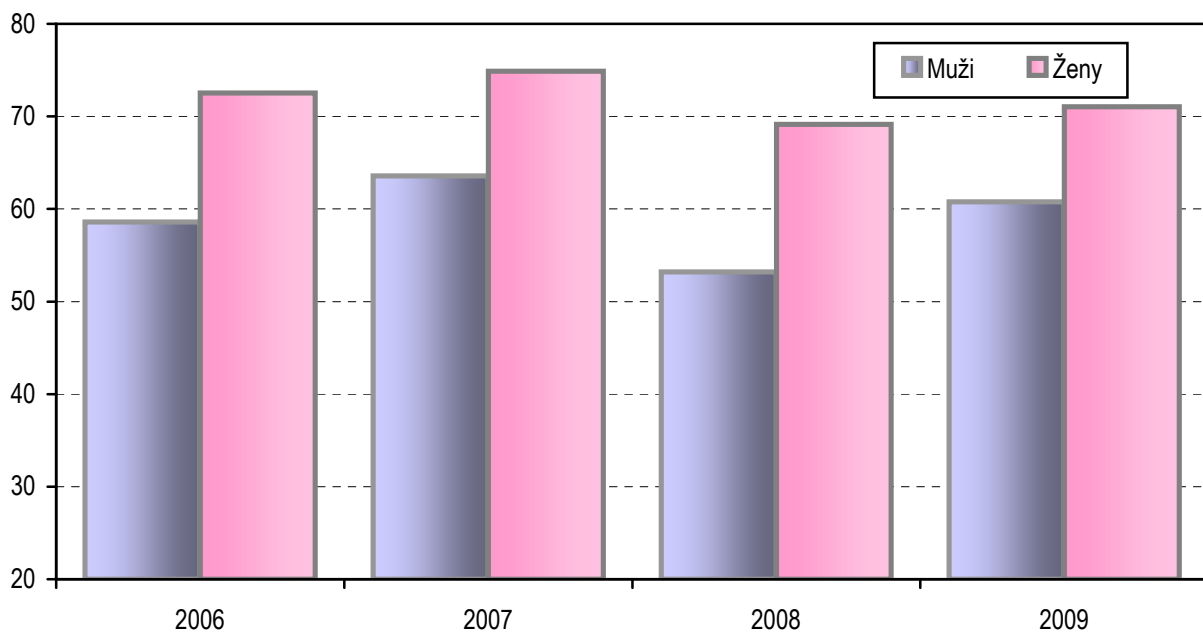
Rok	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Zlínský kraj 2006	53 108	43,7	56,3	4,1	3 878	43,4	56,6
Zlínský kraj 2007	53 995	44,0	56,0	4,3	4 093	44,7	55,3
Zlínský kraj 2008	57 501	43,9	56,1	4,7	3 627	42,3	57,7
Zlínský kraj 2009	59 032	43,8	56,2	4,7	3 905	44,9	55,1

¹⁾ Léčení pacienti a všechny údaje v následujících tabulkách jsou včetně pacientů léčených u praktických lékařů

**Počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví**

**Počet osob v kraji s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví v letech 2006–2009**

Léčené osoby podle věku a jednotlivých typů diabetu

Území	Počet léčených osob podle věku a podle jednotlivých typů diabetu						
	0–19 let	20–64 let	65 let a více	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Kroměříž	-	4 462	4 515	830,93	7,4	92,6	-
Uherské Hradiště	37	7 580	4 545	842,32	9,4	90,0	0,6
Vsetín	-	6 843	6 373	907,12	6,0	92,1	1,9
Zlín	10	15 891	8 776	1 279,08	4,6	94,5	0,9
Zlínský kraj	47	34 776	24 209	998,78	6,3	92,7	0,9
ČR	1 823	386 770	394 728	745,54	7,1	91,6	1,3

Léčené osoby podle věku a jednotlivých typů diabetu v kraji v letech 2006–2009

Rok	Počet léčených osob podle věku a podle jednotlivých typů diabetu						
	0–19 let	20–64 let	65 let a více	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Zlínský kraj 2006	61	29 427	23 620	900,38	6,1	92,3	1,6
Zlínský kraj 2007	60	31 393	22 542	913,96	6,2	92,3	1,6
Zlínský kraj 2008	44	33 377	24 080	972,27	6,2	92,9	0,9
Zlínský kraj 2009	47	34 776	24 209	998,78	6,3	92,7	0,9

Počet léčených osob s diabetickou komplikací

Území	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Kroměříž	778	118	1 709	293	46	1 700	85	8,7	19,0	18,9
Uherské Hradiště	890	208	1 145	193	14	468	93	7,3	9,4	3,8
Vsetín	909	302	1 098	206	17	482	127	6,9	8,3	3,6
Zlín	1 468	415	2 674	360	40	1 531	244	5,9	10,8	6,2
Zlínský kraj	4 045	1 043	6 626	1 052	117	4 181	549	6,9	11,2	7,1
ČR	82 948	28 496	94 402	22 729	2 386	43 990	8 439	10,6	12,1	5,6

Počet léčených osob s diabetickou komplikací v kraji v letech 2006–2009

Rok	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Zlínský kraj 2006	3 382	843	5 632	759	91	3 524	490	6,4	10,6	6,6
Zlínský kraj 2007	3 339	865	5 661	788	90	3 618	450	6,2	10,5	6,7
Zlínský kraj 2008	3 785	995	6 542	965	101	4 115	537	6,6	11,4	7,2
Zlínský kraj 2009	4 045	1 043	6 626	1 052	117	4 181	549	6,9	11,2	7,1

**Vývoj léčených s diabetickou komplikací
na 100 všech léčených s diabetem v letech 2000–2009**

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Kroměříž	2 771	256,49	3 460	320,26	1 277	118,20	1 469	135,97
Uherské Hradiště	2 915	201,89	5 858	405,72	1 971	136,51	1 418	98,21
Vsetín	4 752	326,17	5 056	347,03	1 782	122,31	1 626	111,61
Zlín	11 334	587,48	8 456	438,30	3 827	198,37	1 060	54,94
Zlínský kraj	21 772	368,37	22 830	386,27	8 857	149,85	5 573	94,29
ČR	188 226	179,15	379 930	361,60	132 185	125,81	82 980	78,98

Léčení diabetici podle druhu léčby v kraji v letech 2006–2009

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Zlínský kraj 2006	22 306	378,17	19 406	329,01	8 066	136,75	3 330	56,46
Zlínský kraj 2007	21 755	368,24	20 103	340,28	8 239	139,46	3 898	65,98
Zlínský kraj 2008	22 722	384,20	21 385	361,59	8 843	149,52	4 551	76,95
Zlínský kraj 2009	21 772	368,37	22 830	386,27	8 857	149,85	5 573	94,29

Vývoj počtu léčených diabetiků na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví v letech 2000–2009

